GRADSKA BIBLIOTEKA JURAJ ŠIŽGORIĆ ŠIBENIK NAUČNI ODJEL

Tribuna

STARINA PLAĆENA U GOTOVU. | IZLAZI SVAKOG DRUGOG DANA U JUTRO OSIM NEDJELJE | POJEDINI BROJ STOJI DINARA 1.50

Mali oglasnik 10 riječi D. 3.50 svaka daljnja 50 p. Primljeno po retku D 10 — Plativo i tuživo u Šibeniku

Uredništvo i uprava u Tiskari E. Vitaliani i Sin, Šibenik, Ul. Episkopa Milaša Izdavač i odgov. urednik Hamilkar Vitaliani — Telefon br 47 —

Pretplata mjesečno Din 1[illegible] — Inostranstvo Din 20 Čekovni rač. Zagreb 38.114 - RUKOPISI SE NE VRAĆAJU.

GODINA IV | ŠIBENIK — 21 MAJA 1936 — SPLIT | BROJ 372

Valovi previranja

Zagreb, 19 V. Dok je međunarodno politička situacija mogla da bude prosuđivana neizvjesnom i zapletenom do ulaska njemačkih trupa u Poranje i do trajanja rata u istočnoj Africi, dotle se ona sada očito ukazuje sve neizvjesnijom i zapletenijom, tim više, što se u mnogim evropskim državama opažaju i odveć ozbiljna unutarnja previranja, koja, na žalost, bodre i osokoljuju one režime, koji jedva čekaju, da se evropski međunarodni odnosi potpuno zamute, pa da izvrše svoje dobro proračunate planove. Da ta pomućenost bude potpunija i njima pogodnija, ti režimi preduzimlju sve moguće, kako će pridobiti za sebe u drugim državama što više oslona i izvoditelja njihovih ciljeva.

Teška je to situacija, kad se u času, dok se među zapadnim velesilama konštatuju tolike podvojenosti, dok se moraju ulagati silni napori za njihovo zbližavanje, u manjim državama konstatuju pokreti i prekreti, koji i opet u njihovoj unutarnjosti mogu od časa na čas da izazovu najsudbonosnija trvenja.

Austrija je ovih dana pozorištem jedne unutarnje preorijentacije, o kojoj je teško izreći konačni i temeljiti sud. Još se uvijek ne zna kakav će biti budući stav austrijske vlade, hoće li se ona jednako držati Rima ili će se radije okrenuti prema zapadu. Dr Schuschnigg će, izgleda, dirigirati od sad sâm i unutarnjom i vanjskom politikom Austrije, no kakvo će to dirigiranje biti, nije još posvema jasno. Čiji će uticaj biti od sad jači? Talijanski ili zapadni? Komentari su u tom pogledu najrazličniji. Neki vide u Austriji jednu novu diktaturu, koja može da bude pogodna restauraciji Habsburga, drugi vide uspjeh izvjesnih engleskih sugestija, neki opet bolju mogućnost za jedno direktno sporazumijevanje između podunavskih zemalja. Bilo kako bilo, jedno je sigurno tj. da Austrija ponovno ide u susret unutarnjim trzavicama, a to je ono, što može da bude od kobnih posljedica.

Poljska je također u unutarnjem previranju. Tu se također uspostavlja sve jači autoritativni sistem, koji bi imao da se jače suprostavi jednoj opoziciji, koja je bjelodano svakidan jača i grlatija već i stoga, što se je vladin tabor u ovom razmahu od godine dâna nakon smrti Pilsudskoga raspao u kakvih dvanaest stranâka ili grupa. Pukovnička je grupa obrazovanjem generala Skladkovskoga doduše potisnuta, ali je politika pok. Pilsudskoha ipak jâče akcentirana, radi čega je i položaj g. Becka u ovom momentu pojačan. U vezi sa zadatkom, koji je g. Beck preuzeo da učvrsti stare veze Poljske s drugim državama i da stvori n o v e, pojačanje njegova položaja ima bez sumnje izvjesnu važnost, ali je pitanje koliko će dugo i s kojim uspjehom on to da vrši.

U Bugarskoj su na vidjku također zuatne unutarnjo-političke promjene, ali u suprotnom pravcu nego li u Austriji i Poljskoj. Tu se već vide predznaci likvidacije autoritativnosti i vraćanja na ustavno stanje. Tu normalizacija političkih prilika kao da je već dočekala svoje vrijeme, samo se još moraju da uklone izvjesne teškoće.

U Grčkoj postoje također mnoga teška unutrašnja pitanja, koja su u posljednje vrijeme doduše pritajena, ali koja svaki čas mogu da izazovu i nove trzaje.

Madžarska je na oko mirna, ali i u njoj kunjaju mnogi teški unutarnji problemi, koji se obično zataškaju gromornošću dobro poznatih madžarskih vanjsko-političkih fluktucija, među kojima je najaktivnija ona, što je potstrekavana žarom revizionizma.

Kad sve to pripojimo onim odnosima, koji danas postoje između velikih sila, onda će i odveć jasno, da je opća situacija sada kritičnija, zapletenija nego li ikad do sada. Ta se kritičnost i zapletenost najbolje odrazuje na Društvu Naroda, koje je zbog njih postalo slabo i od kojeg se lakše udaljuju oni, koji u njemu vide ili zapreku ili nedostatnu zaštitu.

Međunarodna se politika nalazi u teškoj krizi tako da se u posljednje vrijeme očito govori o dilemi: mir ili rat. Zapletenost je sinonim kaosa. Osjeća se opća zabrinutost, a s njom i želja, da bi se iz tog teškog stanja izišlo sa što manje opasnih posljedica. Velika diplomatska aktivnost, koja je sad u toku, imala bi da to postigne, pa da do narednog sastanka Vijeća Društva Naroda omogući dalnje miroljubivo riješavanje evropskih političkih problema. Proživljujemo i opet jedno kritično razdoblje, u kojemu može da bude spasonosna samo duboka uviđavnost mjerodavnih i skrb njihova, da ne dovedu narode do tvornog obračunavanja. Bolje je i deset puta sjediti skupno za zelenim stolom i dogovarati se za uzdržanje mira, odnosno za izglađivanje suprotnosti, nego ovako potezati svak na svoju stranu do krajnosti i time pogoršati situaciju. Od tog pogoršanja već se zna što može da nastane, dok od dogovora i sporazuma jedino može da bude koristi miru

Dinko Sirovica

Francuska će priznati aneksiju Abesinije

Pariz 21. — Politički krugovi izjavljuju da će Francuska priznati aneksiju Abesinije uz dva uslova:

1) Italija ima pružiti Francuskoj pomoć na Rajni;

2) Italija ima aktivnije sprovoditi svoju podunavsku politiku naročito u pitanju nezavisnosti Austrije. Ako na taj način Italija omogući uspostavu stresanskog fronta, Francuska će je blagonaklono podupirati u svim pravcima njezine vanjske politike.

Vatikan je pripravan da talijanskog kralja okruni za cara nove Etiopije

Città del Vaticano 21. — U vatikanskim krugovima se potvrđuju vijesti da se vode službeni pregovori između fašističke vlade i papinskog državnog sekretara o krunisanju Viktora Emanuela III za abesinskog cara. Obred bi se imao održati u dvorskoj crkvi savojske dinastije „Maria Sant' Angeli", a sa krunom koja se našla u carskom i svetom gradu Aksum. Krunisanju će prisustvovati i pretstavnici pokorenih abesinskih plemena.

Ceremoniju će izvršiti papinski legat i rimski vikar nadbiskup Marchetti Salvagiani.

Nakon puštanja Pavelića na slobodu

München 21. Njemačka štampa nepovoljno komentira korak talijanske vlade koja je pustila na slobodu na smrt osuđenog vođu terorista Antu Pavelića. Ako se uzme u obzir taj čin talijanske vlade i ponovno otpočinjanje talijanskih irendističkih manifestacija, onda se prisilno nameće pitanje da li je Italiji do dobrih odnosa sa njezinim istočnim susjedom.

Nekidašnje demonstracije na Lastovu: gdje se vikalo: „Treba osloboditi Dalmaciju koja se nalazi pod neprijateljskom vlašću" ne služe ni malo poboljšanju susjednih odnosa.

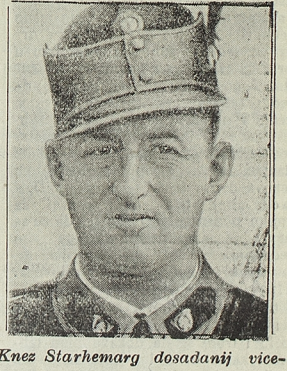
Izmjene u kabinetu Schuschnigga

Kancelar Schuschnigg

Novi vicekancelar v. Baar-Bahrenfels

Knez Starhemarg dosadanji vicekancelar i vođa nacionalne stranke

Još o kritici Vojnovićeve francuske „Povijesti Dalmacije"

Nedavno smo iznijeli nekoliko mnijenja domaćih i stranih stručnjâka o sjajnom Vojnovićevom djelu o Dalmaciji od prvih početaka do oslobođenja i ujedinjenja. Svi ti stručnjaci djelo uvelike hvale, a jedan ga zove i sekularnim, pa mislimo da bi trebalo da ta Povijest što prije izâđe i nâ našem jeziku, da se s njome upozna i naša čitalačka publika, pa da stvori svoj sud o tom važnom djelu, koje neki naši „stručnjaci" potcjenjuju, a zagrebački „Obzor" (1. II. t. g.) piše čak o „znanstvenoj bezvrijednosti Vojnovićeve knjige". Pišući o tim dvjema Vojnovićevim knjigama rekli smo da nepovoljne kritike — osim kritike pk. Dra Grgina — potječu iz istog izvora i da nijesu pisane „sine ira et studio", a to ponavljamo i danas.

Pročitajte samo brzojav u „Obzoru" od 16 svibnja: „Zagreb 16. svibnja. Ovdašnji tjednik JRZ „Država" uzima u [illegible]nta Luju Vojnovića...."

Mentita est iniquitas sibi — Slaga nepravda sebje, jer „Država" izlezi u Splitu, pa ne može biti u Zagrebu „ovdašnji tjednik". Očito je dakle da je tu „stručnu" bilješku poslao „Obzoru" neki prijatelj iz Splita, koji ju je „da opseni prostotu" — kako bi rekao Stari — iz „Obzora" prenio 19 t. mj. u splitski „Jadranski Dnevnik" ovako: „Obzor piše: Tjednik Država organ JRZ uzima u obranu..."

Eto tako se u nas stvara javno mnijenje i tako se ocjenjuju književna djela.

P. J. G.

Kako Nijemci gledaju na Jadransko pitanje i na jugosl.-talijanske odnose

Članak Vulfa Siverta u znanstvenoj reviji „Geopolitik"

„Geopolitik" (Berlin), mjesečni časopis za geo-politička proučavanja, u svojoj svesci za mart ove godine donosi raspravu od Vulfa Siverta o evropskom frontu Italije. Rasprava tek pri kraju kreće govori o alpinskom frontu današnje Italije, a u glavnom svom dijelu raspravlja o ulozi Jadrana u historiji i o jadranskom pitanju kako se ono, prema piscu, danas postavlja.

Odmah na početku konstatuje se jasno izraženo siromaštvo u pristaništima istočne talijanske obale i uloga koju su dvije krajnje tačke ove obale, Venecija i Brindizi, igrale u talijanskom saobraćaju i ekspanziji. „Već u vremenu Rimljana išao je od Brindizija preko otrantskog puta saobraćaj za Bizantiju najkraćom linijom preko jugoistoka Evrope, putem stare Via Egnacije, koja je danas, naravno, napuštena, ali koja će možda u bliskoj budućnosti ponovo dobiti veliku važnost."

Govoreći o geografskom izgledu Jadrana pisac kaže da sa svojom nadmoćnom flotom Italija u svakom trenutku može da zatvori Jadransko more i da ga strategijski dominira. Kao pomorska oblast Jadran više nije sporan prostor, nego prostor isključive talijanske vlasti. U koliko još postoji neko jadransko pitanje, ono se skreće oko istočne jadranske obale, oko Dalmacije.

Članak zatim daje pregled historijskog razvoja Dalmacije, konstatujući da je vlastavina Venecije nesumnjivo udarila svoj pečat Dalmaciji. ali podvlači ujedno da je stanovništvo Dalmacije od sedmoga vijeka čisto slovensko, pa je i srpska država u srednjem vijeku zadobila izlaz na jadransku obalu. Govori zatim da su se do prije rata u ovome domenu ukrštale austrijske, talijanske i velikosrpske sfere. Pri kraju ovoga izlaganja naročito podvlači da je Italija priznala krfski pakt od 20 jula 1917, koji je za jugoslovensku državu tražio svu austrijsku teritoriju do Soče, iako je ovaj Pakt bio potpuno u oprečnosti sa Londonskim paktom od 26 aprila 1915. Kada se Austrija srušila, stupili su kao njeni nasljednici Jugoslavija i Italija. Oni su ovim preuzeli i staro neprijateljstvo na Jadranu, koje se od toga vremena zaoštrilo u sadašnje jadransko pitanje.

Poslijeratni pregovori

Poslijeratni pregovori bili su ispunjeni talijanskim pokušajima, da sprovede zahtjeve koji su priznati u Londonskom paktu, kao i odbranom novo nastale Jugoslavije. Jadransko pitanje u svome današnjem obliku vrlo jasno pretstavlja sukob jedne pomorske države sa jednom suhozemnom silom u borbi za izlazak na obalu. Kontinentalna Jugoslavija, čije političko i privredno težište bez sumnje gravitira prema Dunavu i prema Balkanu, zahtjeva za sebe jadransku obalu, nastanjenu Slovenima, kao davno željeni izlaz na more. Prvi put poslije toliko vjekova danas je uspjelo da se Dalmacija obuhvati u jednoj državi sa svojom pozadinom. Jasno je, da će se već i iz narodnosnih razloga svim sredstvima pokušati da se spriječi jedno novo otcjepljenje od Jugoslovena.

Italija naprotiv povlači pravo, iz historijskih činjenica, i pripadnosti Dalmacije Veneciji, na jugoslovensku obalu i trudi se da dokaže njen talijanski karakter. Italija nije mogla da uspije svojim zahtjevima kod pregovora o miru. Ona je dobija cijelu Istru sa Rijekom (uslijed d'Annunzievog udara) sa Cresom i Lošinjem, ali od sjeverne Dalmacije samo grad Zadar, kao i ostrvo Lastovo i najzad ostrvo Saseno pred Valonom. Sa svim ona doduše nije postigla maksimalni program, ali je ipak dobila takovu prevagu u vlasti nad Jadranom, da se više ne može govoriti o ravnoteži snaga. Ovdje se mora spomenuti da su u Neptunskim konvencijama od 1925 g. Italijani dobili mnogobrojne političke, privredne i kulturne privilegije nasuprot Jugoslovenima i da na jugoslovenskoj strani nemamo ničeg odgovarajućeg.

Talijani u Dalmaciji i Slaveni u Julijskoj Krajini

Ugovori, koji osiguravaju Talijanima kulturnu samoupravu, pribavljanje zemljišta, prava ribarenja i druge privredne prednosti na istočnoj jadranskoj obali, stoje usamljeno u uobičajenoj manjinskoj politici i daju jadranskom pitanju jednostrani talijanski izgled.

Ovdje se govori o neobično malom broju Talijana u Dalmaciji, navode se različiti podaci i kaže se, da ne treba imati povjerenja, ni u talijanske, ni u jugoslovenske podatke, zatim se kao vjerodostojni podaci navode oni, koje daje u svojoj knjizi g. dr Marz, a koji broj Talijana u Dalmaciji cijeni na 10 hiljada, što čini oko 2,6 posto. Jasno je da jedino ovi mali brojevi ne mogu opravdati nikakve političke pretenzije na ovu obalu.

Potpuno su drukčije prilike na talijanskoj strani. Skoro pola milijuna Slovena je došlo novim povlačenjem granicé pod Italiju. Talijansko slovensko mješovito područje obuhvaća danas Friul, Kras, Istru sa Rijekom i Trst. I prema samim talijanskim priznanjima tamo ima 400.000 Slovena (Hrvata i Slovenaca) prema jugoslovenskoj procjeni 600.000, većim dijelom u zatvorenim naseobinama, tako da se ovdje može govoriti o jednom pravom narodnosnom manjinskom problemu.

Talijani ne poriču jaku slovensku manjinu na sjeveroistoku Italije. Ono što ovome pitanju daje njegovu oštrinu, to je fašistička manjinska politika. Kao velika sila Italija ne dozvoljava da joj se propiše ikakva zaštita manjina. Prema fašističkom državnom shvaćanju svako ko živi unutar granica Italije, mora biti Talijan. Talijanska država je zatvorena narodna država, koja ne trpi nikakve narodne manjine. Za pretapanje stranih narodnih dijelova prema prilikama opravdana je i upotreba sile. Poznata okrutnost politike odnarodjavanja prema Slovenima prouzrokuje u ovome području zategnutost, i vrlo često je izgledalo da će ona dovesti do eksplozije.

Iako je zahtjev na dalmatinsku obalu službeno napušten od strane talijanske vlade, ipak njega i nadalje gaje mnogobrojna politička udruženja i on se tolerira. Pored ovoga posjed Dalmacije teško bi mogao, jedino, zadovoljiti Italiju. Prije bi u jednom ovakvom slučaju vrlo brzo došlo do zahtjeva za pozadinom i pitanje bi se i dalje zaoštravalo. Poznato je da su baš nova zadobivena jadranska pristaništa Trst i Rijeka, koja su ranije bila pristaništa izvoza Austrije i Madžarske, novim povlačenjem granica izgubili svoju prirodnu pozadinu. Oba pristaništa su carinskim granicama otsječena od svog prirodnog područja i trebaju zbog toga subvencije. Pošto se premet nije podigao, Italija je potpomagala industrijaliziranje ova dva grada. Tek poslije priključivanja pozadine ovim pristaništima, podigao bi se znatno njihov saobraćaj.

Fašisjička podunavska i balkanska politika

Talijanska podunavska i balkanska politika poklapa se sa politikom protiv Jugoslavije. Razni ugovori sa susjedima Jugoslavije služe potiskivanju Jugoslovena sa Jadrana i zaokružavanju njihove države. U Rimskom paktu od 17 marta 1934. Austrija i Madžarska politički i privredno orijentira ne su prema Italiji, što u isto vrijeme služi razvoju trščanskog pristaništa, kao i sjevernom obuhvatanju Jugoslavije. Za južno obuhvatanje svoga protivnika Italija je stvorila sebi u Albaniji jedan mostobran. Albanija je zbog svojih slabih saobraćajnih veza manje izlaz na Balkan, kako se to će sto tvrdi, već više predmet privrednog eksploatisanja i vojnički bedem. Drugim Tiranskim ugovorom od 22 novembra 1927 Albanija se potpuno predala u ruke Italije, koje obrazuje i naoružava albansku vojsku i koja iskorišćuje izvore nafte i dominira privredom. Položaj Italije prema Albaniji liči pokrivenom protektoratu ili jednom „zaštitnom prijateljstvu", jako narodni albanski krugovi u posljednje vrijeme zadaju izvjesne teškoće Talijanima.

Uslijed toga, što Jugoslavija pripada Maloj antanti i što je saveznim ugovorom vezana sa Francuskom, dobiva jadransko pitanje jedan širi evropski značaj. Ako traži talijansku potporu, Francuska se trudi da posreduje između Italije i Jugoslavije. Ali ona i što tako može da Italiju obuhvati u klješte sa Jugoslavijom. Jedna talijansko francuska zategnutost zbog toga će se odmah prenijeti na talijansko-jugoslavenski odnos i obrnuto. Jedan novi obrat može cijelo ovo pitanje da uzme ponovnim pojavljivanjem Rusije u evropskoj politici. Sve dotle dok je Rusija poslije rata bila po strani, bile su male jugoistočne države pod uticajem Zapadnih sila. Sa priznanjem Sovjetske Rusije od strane Male antante i sa njenim stupanjem u Društvo Naroda znatno se je pojačao ruski uticaj u evropskoj politici. Ako bi Jugoslavija jednoga dana ipak, nasuprot svome današnjem držanju, priznala Sovjetsku Rusiju, onda bi postojala mogućnost jednog ponovnog preuzimanja panslavističke predratne politike u modernom obliku. Ruski uticaj mogao bi dati jadranskom pitanju jedan novi izgled. Jer što onako kao prije rata, na Jugoistoku Evrope sjeku se interesne sfere velikih sila i time daju ovome području njegov sudbonosni značaj.

Zašto su izvesni mračni tipovi stvorili „Miljonsku aferu u Tehničkom Odelenju Banske Uprave Primorske banovine"

Podlosti i laži kojima se služe — Što se dešava iza kulisa i bojazan pred povratkom inž. Matulovića — Postavlja se pitanje, ko i zašto kleveće ispravne i nacionalne činovnike

U uskršnjem broju beogradske „Pravde" objavio je dopisnik Mitar Mitrović članak, a prema podacima odnosno tužbi nekog samozvanog tehničara Radivoja Moreta (pre se zvao Giusepe Moreti. Odakle je, jasno je!) pod naslovom „U Tehn. odelenju Banske uprave Primorske banovine otkrivena je miljonska afera" u kojem je nastojao da okleveće inž. Matulovića, b. šefa Tehn. odelenja i izvesne činovnike koji su svojim sposobnostima, poštenjem i nacionalnošću bili dobro poznati i kao takovi obljubljeni u redovima celog pučanstva, bez obzira na političku pripadnost.

O Radivoju (Giusepul) Moreti, podnosiocu tužbe bilo je govora u prošlim brojevima „Tribune", gde je ustvrđeno da je to čovek koji je na Rijeci davao rcinus našim ljudima i denuncirao ih italijanskim vlastima, da je bio osuđivan od suda u Ogulinu na tri meseca zatvora radi krađe, da je dobio podanstvo na talijanstven način, da je pijanica i duševno rastrojen, da je ruku izgubio kao dečak a ne u ratu, kako on to hoće da prikaže.

Njegova žena pak Pava Moret, rođena je Madžarka, koja putuje na Kajmakčalan besplatnom kartom I. klase kao žena nastradalog ratnika. Ona se je svojim pretnjama, denuncijanjem i drugim stvarima popela mnogim šefovima ureda na vrh glave tako da je premeštana od jednog nadleštva na drugo. Nema toga čoveka, pa makar on po svom položaju značio bilo šta, a koji joj se eventualno zamerio, kojeg ona nije uzela kao nišan svog pogonog i brbljavog ogovaranja i podmetanja ako joj to uspe. Ona se sada nalazi kod Sr. Načelstva u Splitu, što nam nikako ne može da ide u glavu, da jedna ovakova činovnica, koja po svojim sposobnostima ne prestavlja ništa, biva zaposlena kod Sr. Načelstva u jednom Splitu. Čudimo se g. Sr. načelniku Tecilaziću kako i odakle mu toliko strpljenje sa ovim čudnim stvorom, jer nam je on bar poznat kao miran, vredan i skrupulozan službenik, koji ne trpi neurede i brbljanja, a koji su istoj svojstven i prirodni zanat

Ovo sve nisu tako važne osobe, da bi im se moralo posvećivati toliko pažnje, ali u interesu općeg ugleda Splita i javnosti, i same vlasti, red je, da se ovom ukorjenjenom zlu — lažnom i tendencioznom klevetanju stane na kraj.

Kakav je pomenuti Moreti najbolje pokazuje sledeća činjenica:

Kako saznajemo, on je bio zaposlen na turističkom putu, ne zbog nekih njegovih sposobnosti, nego iz milosti i sažaljenja prema njegovoj sakatosti. Neko vreme zadržavao se u Rogoznici kod Šibenika. Tamo se dužio, pijančevao, psovao i svađao sa svakim, te je čak i sa članovima sokola zbog njegovih drzovitih klevetadolazio u sukob. Takav njegog rad dodijavao je sve više nadležnima. Čak je u svojoj drzovitosti pošao bio tako daleko da se je prijavio Okružnom uredu kao bolestan sa namerom da od njega prima platu, a s druge strane zahtevao da se vodi u spiskovima kao da radi, te da u isto vreme prima i drugu plátu. Kad mu na ovo nije uspelo nagovoriti nadležne, počeo je sa ogovaranjem i denunciranjem, zbog česa je bio otpušten. Eto tu leži zec i zato je on da nas ustao i klevećе ove činovnike. Svakako bilo bi vredno, a i potrebno, da se još zna ko je ukrao Inž. Klemenčiću zlatni sat sa lancem, na koji su način nestajale gg. inženjerima penkale sa stolova, ko je krao taksene marke, ko je u otsutnosti jednog nadzornika puteva kod Teh. Odeljka Sr. Načelstva istom otvarao stol, pregledao privatna njegova pisma, službene obračune itd.? Danas kako saznajemo toga više nema!

Kad je izašao taj prvi napis u „Pravdi", ministar Dr. Marko Kožul najodlučnije je to demantovao, rekavši da je to „plod bolesne maste" i da su oklevetani činovnici potpuno nevini i ispravni. Medjutim, u svoje vreme i Banska uprava Primorske banovine, kao i inž. Dabić, inspektor min. građevina vodili su izvide i ustvrdili potpunu nevinost činovnika označenih u tzv. „aferi". Kako saznajemo sada su oklevetani činovnici dobili i od min. građevina cvlašćenje (pismeno) da klevetnike mogu tužiti sudu za nanete lažne klevete i uvrede.

Da bi osujetila daljnu delatnost „bolesne maste" dopisnika Mitrovića, Uprava Policije u Splitu, zbog njegovog anacionalnog rada i zbog ovoga, istoga je protersla za 5 godina iz Splita, zatvorivši ga 10 dana u zatvor. Čak je i Moreti bio zatvoren. Mitrović je dobro poznat kao anacionalni i destruktivni tip. Bio je zatvoren i osuđen od suda u Niksiću na pola godine zatvora zbog njegovog anacionalnog i antidržavnog rada, iz Niša je morao da beži jer bi ga bili linčovali, iz Beograda je morao da bude proteran i to sve zbog njegova sumnjivog političkog vladanja i lažnih i tendencioznih napada na ispravne ljude. Same te činjenice najbolje demantuju njihove lažne napise.

Sada Mitrović da se osveti piše iz Beograda (jer u Splitu mu je boravak zabranjen!) novi pamflet, u duhu odnosno citirajući Moretovu tužbu.

Jedno je jasno, a to je da čitava ova rabota protiv inž. Matulovića postoji zbog nekog višeg cilja, a to je jer se izvesni boje i pomisli da bi se inžinjer Matulović mogao ponovo vratiti iz Beograda u Split, jer bi tada bilo likvidirano gospodarenje kojekakovih klika, koje sistematski i zabusijski stvaraju lažna senzacije, da bi okrnjili ugled u narodu onima, koji su „savesni i sposobni" činovnici, kao što je to ministar g. Dr. M. Kožul kazao:

Tako se u napisu napada nadzornika puteva da ima tri kuće, što je tako jasna i vidljiva laž, buduć do-

Godišnji rezultat na Gimnaziji

Na mjesnoj Gimnaziji završena su predavanja za IV i VIII razred 15. o. mj. Godišnji rezultat saopćen je 17 o. mj. Uspjeh je slijedeći: od 39 đaka VIII razr. real. i klas. gimnazije svršilo s uspjehom razred 35, poprávni ispit polagaće 4.

U IV razredu (3 odelj. realne i 1 klas.) od 152 učenika ponavlja 12 uč. (8 posto), polaže popravni ispit 22 (15 posto), a 118 prolazi, od kojih je 19 oslobođeno od nižeg teč. ispita.

Srednji godišnji uspjeh u oba razr. dobar.

Maturalni pismeni ispiti počeće vjerojatno 12 juna.

FRANCUSKO-JUGOSLAV. CERCLE u Splitu priređuje danas izlet u Šibenik. Izletnici dolaze autobusom. Posjetiće Zlarin i slapove Krke.

Noćni napad na ribare

Lovište rogozničkih ribara spada u šibensku lučku kapetaniju, koja u blizini Rogoznice kod Planke graniči sa splitskom. Rogozničani love samo u svojem području, ali kako se ono ne poklapa sa područjem njihove općine, nego ulazi i u područje trogirske općine, to Trogirani Rogozničanima osporavaju pravo lova u njihovoj općini iako je to dio šibenske kapetanija. Tu nastaju često sukobi, dapače i borbe. Tako je 13. o. mj. vlasnik mreža Ive Delale lovio na rogozničkoj pošti Kora Sićenica sa svojom družinom. U noći, dok su svijeće svijetlile, neki ljudi psovali su ih s kraja i zahtijevali da napuste „njihovo more". Rogozničani su, da izbjegnu sukob, zbilja se spremili i otišli. Ali prije nego su se udaljili, otisnula se od kraja lađa i počela uz prijetnje da grabi za njima. Rogozničani su hitro bježali dok su progonitelji vikali da stanu. Kad su progonitelji vidili da ih neće stići, ispalili su iz puške 2 hica, koji nisu nikoga pogodili. Među ovima što su pucali prepoznat je Frane Vidović rečeni Markica iz zaseoka Žaselo opć. trogirske.

Kako su Rogozničani izvrgnuti često napadajima od trogirana na tim poštama, jer im se radi o životu, oni tamo više i ne love. Vlast bi morala upotrebiti svoj autoritet da se pribavi poštovanje zakonu i pravima ovih građana. Zna se kako je gorak kruh ribara, kojima se nadnica, kako je utvrđeno, kreće oko 2 din, pa još da moraju taj tvrdi kruh plaćati i životima.

---

tični, kako saznajemo ima prizemnicu van grada, koju je kupio za 120 hiljada, a za koju je još zadužen 60 hiljada.

Sam inž. Matulović dužan je i još i dandanas, te od svoje plate otplaćuje te dugove, koji mu ne daju malih briga. Dakle?

U interesu je stoga reda i ugleda same Banske uprave Primorske banovine da svojim autoritetom stane na kraj ovim klevetnicima, kojima je to posao i profesija. K tome, neka se ispita zašto su Sokol i Streljačka družina pomenutog Moreta isključili! Te neka se ispita na koji je način dobio podanstvo čovek koji je davao ricinus našim ljudima, koji ih je denuncirao, koji je osuđen za kradju itd.

O ovome je i sam Ban Primorske Banovine, g. Dr. Jablanović dužan da povede računa, jer inž. Matulović i ostali njegovi su činovnici, koji su svojim radom, sposobnostima i marom zaslužili opće priznanje najširih narodnih slojeva u Primorskoj banovini.

V. Š.

Značajna deklaracija pravoslavnog svećenstva Eparhije dalmatinske

Pravoslavno svećenstvo Eparhije dalmatinske održalo je ovih dana u našem gradu svoju godišnju skupštinu. Vjerujući da je to čisto staleška skupština, koja rješava predmete iz internog života crkve i svećenstva, mi se na nju nismo osvrnuli. Međutim nam je došla do ruku deklaracija koju je svećenstvo jednoglasno prihvatilo na skupštini, i iz te deklaracije se vidi, da je svećenstvo diskutovalo pitanja koja su aktuelna za naš opći društveni i kulturni život. Rezultat toga vijećanja je i pomenuta izjava, koju u cijelosti donosimo.

Izjava glasi:

Sveštenstvo Eparhije dalmatinske, na svojoj trećoj redovnoj godišnjoj konferenciji, održanoj u Šibeniku, 14 maja 1936 g., saslušavši podnesene izvještaje i posebne referate, posle svestrane diskusije jednoglasno donosi sledeću izjavu:

„Sveštenstvo Eparhije dalmatinske izražava svoju veliku radost, što se pitanje materijalnog uređenja celokupnog pravoslavnog sveštenstva u našoj Otadžbini može smatrati kao svršen fakt, i izriče svoju blagodarnost crkvenim i državnim faktorima koji su tome delu doprineli. Svesno da ga uređenje materijalnog stanja, na osnovi projektovane uredbe, ne rešava teške brige za dalji opstanak i zbrinjavanje svoga poroda, pod svim drugim izuzetno nepovoljnim uslovima za ispunjavanje roditeljskih dužnosti, sveštenstvo pozdravlja ovaj epohalni događaj u života naše crkve zbog njegova golemog moralnog značaja za dalju sudbinu sveštenstva i same Crkve.

Jer, polazeći sa toga fakta, sveštenstvo smatra, da je ovo prvi put posle Kosovske tragedije da se naša Crkva može u potpunosti da vrati na puteve Svetitelja Save i da na njima stalno ostane, posvetivši se bez rezerve službi Bogu i narodu.

Svesno toga svoga svetosavskog amaneta, sveštenstvo Eparhije dalmatinske svečano danas polaže svoj najnoviji zavet, po kome *rad na socijalnom, privrednom i kulturnom polju, poverenog mu naroda smatra bitnim elementom svoje pastirske misije i neophodnim preduslovom za uspešnu delatnost na versko-moralnom vaspitanju svoga naroda.* Ovu dužnost sveštenstvo uzima na sebe i iz posebnih razloga, po kojima narodu Eparhije dalmatinske nedostaju, u najvećem stepenu, svi objektivni usloviza kulturni razvitak, a ogromnoj većini njegovoj i za sam goli život i opstanak. Gotovo svi faktori našeg javnog života, koji su prema narodu ovih krajeva imali stvarnih ili moralnih dužnosti i obaveza, ogrešili su se odanj; grešila se i Crkva i sveštenstvo, mada manje od svih drugih. Zato ovo vreme, koje je sudbonosno za ceo svet i ceo naš narod, postalo je još sudbonosnije za ove krajeve. Crkvi našoj, kroz svu istoriju, bilo je namenjeno da u sudbonosnim danima prima na se svačije grehe i da spasava narod.

Sveštenstvo Eparhije dalmatinske jasno čuje glas vremena i oseća da je došao njegov čas. Ne čas nezasluženog žetve, ni konjunktura mutnog vremena za profit, nego čas njegovog ličnog stradanja i pregaranja za spas naroda i Otadžbine. Tim putem sveštenstvo Eparhije dalmatinske danas polazi kao organizovana cjelina. Velika će radost njegova biti ako se na tom putu sustigne sa dobrim ljudima i dobronamernim faktorima privatne i javne inicijative iz drugih redova našeg društva; kao što se jamačno neće zbuniti ako u tom svom radu bude nailazilo na smetnje, ma kakve one bile i ma od koga dolazile.

Narodu svome

sveštenstvo upravlja ovu očinsku i bratsku poruku: Kad se ono u davnine davne, na Kosovu polju jadovitu, pokriše gospoda riščanska oko toga: na kome je carstvo; pa kad ono Kraljeviću Marko uze stare knjige carostavne i presudi na kome je carstva: ni po babu ni po stričevima, već po pravdi Boga istinoga i savjetu svoje stare majke, planu njegovom Vukašine Kralju pa potrže sablju iza pasa, da posiječe svoga sina Marka. Bježi Marko, a ćera ga Kralju oko b'jele Samodreže crkve. Taman šćaše da izgubi glavu od krvava očeva 'andžara, *„Al iz crkve nešto progovara:* **Bježʼ u crkvu Kraljeviću Marko!** Vidiš đe ćeš danas poginuti, a za pravdu Boga istinoga!"

Marko posluša glasa Božjega i, mesto po njemu, udarac pade po direku crkvenih vrata.

Da li ti, narode naš pravoslavni, možeš da oslušneš glas sadašnjeg vremena koji ti šapće: **„Bježi u crkvu!"** Ako čuješ taj glas, i ako si voljan da ga bez predomišljanja poslušaš, kao nekad Marko, onda se sklanjaj pod okrilje svoje Crkve, kao i tvoji dedovi što su radili, dok prođe oluja koja danas kovitla celim svetom, i dok se razvedri nebo na tvojim ognjištima.

Ako se u crkvu svoju skloniš, onda znaj da će, kao i u prošlosti našoj, prvi i najteži udarci pasti po njoj samoj i po nama, stražarima njenim, a ti ćeš, kao i nekada u najcrnjim vekovima svoje sudbine, sačuvati dušu i život svoj za bolje i vedrije dane, koje će nam Gospod poslati, ako ostânemo deca njegova i deca naših slavnih otaca."

UPRAVNIK CARINARNICE g. JOVO RAPOVAC nakon više godina boravka u našem gradu, po vlastitoj želji premješten je za upr. carin. u Dubrovniku.

Na njegovo mjesto dolazi g. Jovan Zarić dosadašnji upr. carin. u Hercegnovom.

ČAJANKA U OFICIRSKOM DOMU priređuje se večeras u 7 sati. Svira Mornarska glazba. Ulaz slobodan gg. rezervnim oficirima i sa stalnim ulaznicama.

Malo više ekspeditivnosti kod pošte

Opažamo često zakašnjenja u uručivanju pošte između mjesta koja su udaljena jedno od drugoga tek desetak kilometarâ. Tako pisma predata na odjelu kartiranja uveče oko 11 s. uručuju se tek prekosutra. Tome je, nažalost, svak priviknut iako tako ne mora biti. Ali ne možemo se i ne smijemo priviknuti da jedna sasvim jednostavna, i više formalne naravi, molba, predana na protokol pošte 2 aprila o. g. za Direkciju pošte Split, do danas nije rješena. To je, priznajte, malo odviše.

PREOSVEŠTENI EPISKOP otputovao je sinoć u Srijemske Karlovce da prisustvuje zasjedanju crkvenog sabora.

Nove turističke pruge

Kako se ranije već smatralo potrebnim i o tome govorilo, danas 21 o. mj. uvela je Jadr. plovidba neke nove pruge u šibenskom okrugu i to izletničke za Zlarin. Naime, od sada odlaziće svako jutro parobrod za Zlarin u 8 i 9.15 s., nedjeljom biće suviše jedan parobrod koji će odlaziti iz Šibenika u 15 sati, a stizaće u Zlarin u 15.30; polazak biće svaki dan iz Zlarina u 12, a po podne u 18.45.

U FOND DRUŠTA „ŠUBICEVAC" da počaste uspomenu blpk. Lava Šupuka, darovala je 30 din obitelj Kurajica.

Da počaste uspomenu blpk. Jerka Grubišića darovali su u fond društva „Subićevac" Sunara Krste 100 din., obitelj Trinajstić 30 din i Sunara Petar 20 din. Zahvaljujemo.

SOKOLSKA ULICA nalazi se u užasnom stanju. Sliči više koritu kakvog gorskog potoka nego ulici pa i u jednom najzapuštenijem selu (a da se o gradu i ne govori). U njoj se nalazi i jedna potkućica kojoj je zid urušen i nagnuo se, da se svaki čas, od najmanje trešnje, sruši na koje dijete; pojedino kamenje ruši se već sada.

Svaki građanin, pa i ne bio na općini, sigurno će pocrveniti pred „licem" te jadne ulice.

† LUIGJA RIZMONDO ud. pk. Antuna rodj. Paparella majka uvaženog g. Luja Rizmondo iz Splita preminula je 18 ov. mj. Sprovod svečano je obavljen jučer te je pokojnica sahranjena u obiteljskoj grobnici na „Sustjepanu".

Ožalošćenoj obitelji naše iskreno i najtoplije saučešće.

NA EKSKURZIJU U SUŠAK otišli su 21 đak VII razr. realne gimnazije predvođeni od gđice prof. Mačić

U MORNARSKU ŠKOLU „Kraljevića Tomislava" u Korčuli primiće se u školskoj godini 1936-37 20 pitomaca, i to dječaka od 12 do 15 godina života, koji su svršili osnovnu školu. Prednost imadu siročad pomoraca i iseljenika kao i djeca svjetioničara.

Za vrijeme školovanja pitomci primaju sve besplatno.

Molbu uputiti Direkciji pom. saobraćaja — Split, do 30 juna sa taksenom markom od din. 5 i sa slijedećim prilozima:

1 svjedodžbu o državljanstvu, 2. krsni list, 3. školska svjedodžba, 4. uvjerenje o vladanju, 5. roditeljsko uvjerenje, svaki prilog sa taksenom markom od Din. 2.—

Pečena prasetina

Umoljeni smo od g. Zlatana da donesemo slijedeće:

„Tuže se mnogi da je mlada pečena prasetina u Šibeniku dva puta skuplja nego u Zagrebu i Kninu. Kad je u Kninu n.pr. 20 din. kg. u Šibeniku je i do 40 dinara. Ali niko ne bi vjerovao da po kg. pečenog odojka imamo u Šibeniku 27 dinara režijskih troškova i općinskog nameta. Prilažem za dokaz račun, u koji nije uračunan trud, za pečenje odojka od 3 kilograma:

općini za žigosanje	28, 25 din.
„ „ uvoz	5 „
„ u Kninu	6.75 „
„ za dovoz	10 „
„ za kupca u Kninu	10 „
vrela voda i peljanje	7 „
drva za pečenje	8 „
čovjeku za okretanje	5 „
Ukupno	80 dinara.

Škola i pošta

Škole su državne ustanove, i one sa svojom administracijom dolaze u vezu s onim mnogobrojnim nadleštvima koja postoje.

Da ona kao državne ustanove u svome redovnom poslovanju imaju i važnih dopisa neosporna je činjenica. Obične dopise dostavlja prosto služ-beno bez takse, pa makar pošiljka i mala malko veću težinu.

Međutim svoje važnije dopise ne može preporučiti bez takse, već upravitelj mora taksu od 3 din. ili više, prema težini pošiljke, platiti iz svoga džepa.

Ovo je neprávednâ stvar: dok najniže jedinice nekih ministarstva najobičnija akta šalju preporučena, ona ne može ni najvažnija.

Škola kao državna ustanova morala bi imati tu privilegiju, da barem važne stvari može slati preporučeno.

Stoga bi nâredba, koja je školama ukinula tu privilegiju, morala biti povučena. —lć.

Nova školska godina

Početkom mjeseca juna počinje nova školska godina sarajevske Dopisne škole za gimnazijsko obrazovanje, koja traje dvanaest mjeseci, dakle neprekidno, bez praznika.

Dopisna škola osnovana je još godine 1925 sa ciljem da svima onima, koji ili zbog bijede ili zbog udaljenosti od grada ili zbog starosti ne mogu polaziti redovito školu. Hiljade i hiljade ljudi došli su do naobrazbe i školske kvalifikacije pomoću Dopisne škole, a da ni jedan dan nijesu zbog učenja napustili svoje redovito zanimanje, jer su učili kod svoje kuće u slobodnim časovima.

Besplatne prospekte šalje svima na zahtjev Vidovićeva dopisna škola za samouke — Sarajevo, Kralja Aleksandra ul., br. 53.

Darovi Uboškom domu za Mart 1936 g.

(u dinarima)

Da počasti uspomenu *pok. Marije Neri rodj. Rubčić*: V. Karadjole 20.

Za *pok. Petra Luketa*: Dj. Milić-Štrkalj 10.

Za *pok. Ivanice Lučić*: J. Silov 10.

Za *pok Lava Supuk*: M. i M. Stojić 50, S. Antić 30, Vodanović A. 30, Šib. Okr. Banka 100, S. Šare 100, S. Drutter 20, I. Šupuk pk. A. 100, Dr A. Abelić 30, L. Šarić 20, I. Fulgosi 30, I. Sakšek Bergnochi 10, M. Milin 10, Dr D. Montana 50, Dr J. Jurin 30, Dr K. Pasini 20, Obitelj Merlak 40, Obitelj A. Alujević 10, Braća Skarica pk. Dume 20, G. Ivičić 20, M. Ivanišević 30, Pasini F. i obitelj 20. I. Milić Štrkalj 20, J. Belarić 20. I. Inchiostri 300, Lušić i drug 100, V. Matačić 20, Obitelj Cinotti pk J. 10, U. Novak 15, Grubišić P. 20, Morić Š. 50, P. Goleš 20, V. Leuoch-Šupuk 100, Dr Ivčić M. 100, Ing C. Chiabov 100, Tvrtka A. Zorić 25, Nasljednici pk. A. Zorić 25, Obitelj S. Burić 30, Dr M. Rubelli 1.000, Dr E. Meishner 30, Š. Valles 50, Don J. Jurin 20, M. Cukrov 40, S. Gojanović 30, Urlić Š. 20, Obitelj G. Mattiazi 20, Njeguš P. 10, G. Radić 20, A. Klarić 20, S. Mariičić 30, Dr V. Smolčić 50, Obitelj E. udv. Koštan 10, Obitelj J. Tarle 100, Braća Matačić 20, B. Bolanča 20, D. Škubonja 20, I. Štrkalj 20, J. Grubišić 20, J. Trlaja 20, M. Jakovljević 50, Vitić-Županović 50, Dr Vj. Rismondo 50, Dr J. Pasini 200, Dr J. Marčelić 50.

Za *pok Katice Kužina*: I. Županović 20; za *pok Don Grge Bućića*: Burica A. 15; za *pok Dušana Bačkov*: Sažunić Vj. 20; za *pok Mate Stošić*: S. Gojanović 20.

Uprava harno zahvaljuje.

širite »TRIBUNU«

PREGLED DOMAĆE ŠTAMPE

„Ne ubij!"

Zagrebačka „Smotra" donosi pod gornjim naslovom ove retke:

„Hrvatska straža, u jednom svom dopisu iz provincije, opravdava učestvovanje rimskokatoličkih popova u talijanskom-abesinskom ratu ovako:

Ne blagosljivljaju svećenici oružje, nego siromašne ljude, koji su od vlasti natjerani da idu u boj.

Mi želimo, da utvrdimo kako „Hrvatska straža" laže, i to jednim tali janskim rimskim argumentom :

Talijanski list „L' Illustrazioni Italiana" broj 18 od 3 maja 1936 donaša fotografiju sa fronte ispod koje je slijedeći napis: „Crne košulje vanjske fašističke legije, na komandu Piero Parinia, otišle su da podupru kolonu generala Frusci, te su se tamo tukle veoma srčano, na najistaknutijem mjestu. Prije nego što su otputovali, prisustvovali su svečanoj ceremoniji blagoslova mitraljeza (alla pia cerimonia della benedizione delle mitragliatrici impartiä dal loro cappellano) koju je vršio njihov kapelan. Na svršetku svečanosti geñeral Graziani pozdravio je ratnike, zagrlivši sve crne košulje".

„Smotra" donaša sliku, na kojoj se vidi rimskokatolički svećenik kako vrši blagoslov strojnih puškа. Svećenik se smješka zadovoljno kod tog bogohulnog čina. Da je ovo blagoslov zaista oružja vidi se iz slike, na kojoj su jedino mitraljezi u svečanom stavu, kraj kojih vojnici stoje ležerno, jer ih se blagoslov ne tiče.

Naglasujemo ponovno, da peta zapovijed božja glasi: Ne ubij! i da se božje zapovjedi rimskokatolički popovi ne drže.

Veliki evropejac Guglielmo Ferrero u svojoj knjizi „Mlada Evropa" na strani 29, 11 red, veli: „Rim sam je tako pun i nesvetih stvari, da ga se može smatrati svetim gradom katoličanstva jedino iz povijesnih i hijerarhičnih obzira".

Našem narodu nije stalo, u vjerskim stvarima, „do povjesnih i hijerarhičnih obzira" — nego do prave katoličke i kršćanske vjere, pa nam zato ostaje, jedino zbog čuvanja pravog katoličanstva, da prigrlimo onu Crkvu, koja je narodna i kršćanska, i koja nema povjesnih ni hijerarhičnih veza sa Rimom, jer kako danas blagosivljaju uružje, za ubijanje kršćana u Abesiniji, mogu to sutra činiti i protiv nas.

Prodaje se kuća uz vrlo povoljne uslove, sastojeća se, od tri sprata, terase i vrtla na idealnom položaju uz morsku obalu. Informac kod uredn.

Dućan na prometnom položaju u glavnoj ulici iznajmljuje se sa potpunim namještajem. Obratiti se u redakciji.

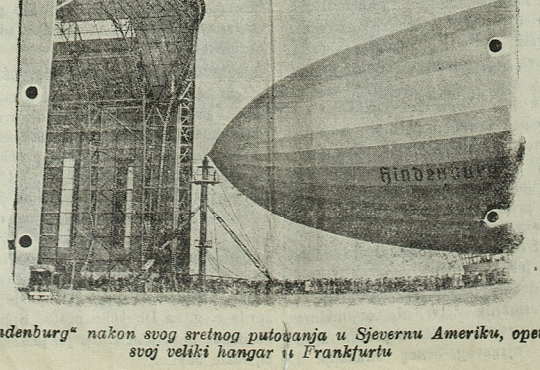
Je li potrebno Beogradu moderno pristanište

Split i hrvatski krajevi zanemareni

Splitska „Država" u svom zadnjem broju donaša članak pod gornjim naslovom iz kojega prenašamo slijedeće:

„Na vijest da će se konačno u Beogradu pristupiti izgradnji modernog pristaništa, za koje će se utrošiti oko 110 milijona dinara jedan dio naše štampe, naročito splitska, koja nije nika imala određenih i jasnih principa, koja nije nikada gledala na državu kao cjelinu sa jednog višeg stanovišta, trudila se da tu stvar prikaže tendenciozno. Pri tome se zaboravljalo da spomene koliko je za javne radove predviđeno u Splitu, u Šibeniku i drugim mjestima i Primorske i Savske banovine. Zato ćemo mi iznijeti sumarno samo neke svote da se vidi koliko je pažnje posvećivano i Splitu i Primorju uopće. Tako na pr.: Za proširenje splitskog pristaništa potrošeno je oko 15 milijona dinara. za uređenje zapadne obale predviđena su skoro 3 milijona, na pristaništp Sv. Duje izgrađuju se javna skladišta u vrijednosti od preko 8 milijona dinara, dok je za druge manje radove u splitskoj luci potrošeno također nekoliko milijona. Sada su u Splitu na dnevnom redu: izgradnja hirurškog odjeljenja nove bolnice, koja će biti jedna od najmodernijih bolnica u Jugoslaviji, za čije je radove predviđeno, i obezbjeđene, 12 milijona dinara, izgradnja banske palače za čije je radove predviđeno 10 milijona dinara, zgrade Direkcije pošta u iznosu od oko 6 milijona, muške klasične i ženske realne gimnazije u iznosu od 5—7 milijona dinara, izgradnja modernog betonskog puta Split Trogir u iznosu od preko 18 milijona dinara. Dakle u samom Splitu za razne radove, koji su već u toku ili imaju u najskorije da otpočnu, država je dala oko 60 milijona dinara.

Za šibensku luku, u koju je potrošeno ranije oko 12 milijona dinara, sada je odobren kredit u iznosu od 10 milijona dinara. Na turistički put, koji vodi kroz Primorsku banovinu, i to skoro isključivo kroz hrvatske krajeve, potrošiće se preko 35 milijona dinara. Za vodovod Perković—Unešić —Drniš, za presušenje vrgoračkog jezera i druge radove predviđeno je oko 22 milijona dinara. Osim toga oko desetak milijona predviđeno je u druge javne radove. I izvjesna štampa sve to pušta iz vida, na sve to zaboravlja, a vidi samo koliko se troši na Beograd. Niko nepristran ne može reći, da se naši krajevi zanemaruju na račun kra-

„Hindenburg" nakon svog srećnog putovanja u Sjevernu Ameriku, opetu svoj veliki hangar u Frankfurtu

jeva s onu stranu Drine i Save. Naročito se ne može predbaciti vladi g. dr. Stojadinovića, koja poklanja pojedinačnu pažnju svim našim krajevima, i ako hoćemo da budemo pravedni, moramo priznati da će se od one miljarde dinara predviđenu za izvođenje javnih radova u zemlji, najveći dio, preko 60 posto, utrošiti u naše, tako zvane prečanske krajeve. Najmanje se pak vladi g. dr. Milana Stojadinovića može predbaciti da ne vodi računa o potrebama našeg primorja. To je ona jasno pokázala pristupanjem izgradnji Unske pruge, od koje će najviše koristi imati Srednji Jadran, u prvom redu Split i Šibenik.

Kad se neprestano s izvjesne strane, koja se nikada nije odlikovala objektivnošću ni istinom, hoće silom da prikaže stvari onako kako ne stoje, spomenućemo i ovu činjenicu, o kojoj treba da se vodi računa, naime *prihodi Finansijske direkcije u Splitu iznose jedva oko 50 milijona dinara godišnje, dok rashodi prelaze 150 milijona dinara.* Ta činjenica najbolje pobija prazne tvrdnje onih koji hoće da prikažu neobavještenoj i lakovjernoj javnosti kako se „hrvatske pare troše u srpskim krajevima".

U interesu svoga mjesta šaljite redovito dopise

Podmirite pretplatu!

Ferijalni tečajevi sokolske gimnastike u Crikvenici

Kao svake godine, tako i prošle održan je u Crikvenici ferijalni tečaj sokolske gimnastike. Bilo nas je 30 tečajaca. Vođa tečaja, brat Dušan Bogunović, kao uvijek, tako i ove godine unio je samoga sebe u cio rad tečaja.

Brat Bogunović je kazao početkom tečaja: „Vidjet ćete, braćo, kako ćete se vratiti vašoj školi drugih nadzora i pogleda na gimnastiku". — Tako je i bilo. Iz dana u dan, za vrijeme njegovih teoretskih i praktičkih predavanja, rastao je kod nas interes za predmet. Trebalo je vidjeti kod nas *velikih* veselje kod igara za osnovce. I sami smo tada shvatili dječje igre kao najvažniji faktor gimnastike. Sa metodama koje smo ponijeli sa tečaja, doći će gimnastika do svog cilja, do svestranog i skladnog razvijanja tijela i duše.

Ugodno se sjećamo brâta Viktora Ladenhauzera, koji je sistem sokolske gimnastike tako lijepo predavao, da ga je, onako suhoparnoga, učinio zanimljivim Mnogo su se tečajci okoristili sa izletima po okolici, kao i izletom na Rijeci Volovskoj, Opatiji, a pogotovo u Postojnjskoj špilji.

Bilo bi lijepo i korisno kad bi većina učitelja i učiteljica mogli posjetiti ovaj tečaj, jer tu bi dobili impulse, ljubavi i spreme za gimnastički rad u školi i sokolu.

Pomogli bi time mnogo svome narodu i državi na uzgoju zdrave i plemenite omladine.

— Sokol. —

Bankovne knjižice kupujem, svaku količinu staro zlato, srebro, briljante, plaćam odmah.
„NAKIT" - SPLIT Kresimirova 3, Telef. 6 51 7—5

„ILS" INDUSTRIJA LIJESA TVORNICA SANDUKA - SIBENIK
Skladište svakovrsnog materijala. Prodaja na veliko i malo uz najpovoljnije dnevne cijene i uvjete. Telef. br. 30.

Za 30 Dinara dobivate kod uprave Tribune Šibenik 10 kg. dobrog novinskog papira za omotavanje.